

Hledání smyslu v díle Donalda Barthelmeho

Abstrakt

Donald Barthelme je známý svými fragmentárními, nesouvislými a kolážovými narativy založenými na bizarních a surreálních situacích. Jeho dílo, převážně asociováno s americkou metafikční tradicí, se projevuje sebereflexí a vědomím své fiktivnosti. Zkoumá tím hranice mezi různými ontologickými vrstvami fikce a reality a zpochybňuje hranice mezi smyslem a jeho absencí, čímž následně rozjímá o statusu samotného literárního díla. Tato bakalářská práce se zaměřuje na Barthelmeho povídkové sbírky *Sixty Stories* (1981), *Forty Stories* (1987) a romány *Snow White* (1967) a *The Dead Father* (1975), přičemž jejím cílem je zkoumat tři roviny těchto textů, které se zabývají smyslem a jeho absencí.

Na rovině obsahu Barthelmeho postavy hledají smysl a snaží se interpretovat fragmentární, často absurdní a surreální realitu, se kterou se potýkají. Záměrně trapný jazyk, který je často plný klišé, zdánlivě degraduje a ztrácí referenční kvalitu. Postavy nejsou schopny interpretovat znaky a najít smysl ve fragmentární realitě, čímž nabývají pocitu neuspokojivé nejednoznačnosti a neurčitosti. Podobný princip můžeme najít na rovině interpretace Barthelmeho textů. Čtenáři jsou často vystaveni zdánlivě náhodným fragmentům a ocitají se v podobné situaci jako postavy – snaží se najít smysl v pluralitě možných interpretací bez toho, aby dospěli k jasnému porozumění. Nicméně samotná absence uceleného smyslu je jistým způsobem smyslem, vzhledem k tomu, že proces interpretace je paralelní s tématem hledání smyslu na rovině obsahu. Smysl je zpochybňován také na textové rovině, jelikož Barthelmeho texty pochybují o svém smyslu buď explicitními sebereflexivními komentáři, anebo implicitně konfrontací s předešlými literárními formami a populární kulturou.

Tato práce zaprvé zkoumá hledání smyslu u postav, degradaci jazyka a ztrátu referenční funkce v jejich promluvách. Zadruhé navrhuje možné přístupy k interpretaci a způsob, jakým se podílejí na tvorbě smyslu. Nakonec tato práce analyzuje formu a sebereflexivní povahu Barthelmeho textů a způsob, jakým kritizují masovou kulturu.